

Sense infància no hi ha art (sacre)

Dg, 8/05/2022 per Eloi Aran Sala
[Betel. Arquitectura, Art i Religió](#)

Aquest cap de setmana he fet la primera xerrada (de dues) sobre “Art sacre actual” per l’escola diocesana del Bisbat d’Urgell, al Santuari del Sant Crist de Balaguer. Abans hi han passat **Mn. Jaume Mayoral, Mn. Robert Baró, Mn. Josep M. Mauri, Teresa Font** i la delegada de patrimoni del Bisbat d’Urgell, la **Clara Arbués**, així que, ja d’entrada, no ho he tingut molt fàcil i m’he centrat, atès el públic, en la vessant pastoral d’aquet “breu” període que em toca: des del barroc fins a l’actualitat. És a dir, m’he centrat en l’actualitat i la “nova evangelització” que ofereix la *via pulchritudinis*. (Llegiu el “best seller” de [La nova Evangelització](#) de Mons. Rino Fisichella)

Tot preparant la xerrada (teniu adjunt el suport visual que he emprat i els enllaços corresponents), m’he adonat que gairebé tots els artistes fan referència a la seva infància com a lloc fundant per a la seva creació artística, especialment la vinculada a l’art sacre, fet que m’ha donat què pensar i per això ho deixo aquí apuntat. Fem-ne una llambregada.

Rosalía (ja em dispensareu que hagi entrat en aquesta xerrada!). A aquestes alçades, l’àvia de la Rosalía ja és coneguda arreu del planeta per ser la referència espiritual de la cantant, qui li resava el Parnostre sempre abans de dormir en la seva infància ([notícia](#)), una pràctica que l’ha portat a donar gràcies al final del dia i a viure “més anclada” (= “més esperançada”, en termes simbòlic-teològics)

Lau Feliu. No ha quedat escrit, però en l’acte d’inauguració de la reforma de la capella de Sant Ignasi de Loiola, en Lau va fer menció de la seva relació amb la Companyia de Jesús en tant que alumne de l’escola de Casp-Sagrat Cor. Recordava amb afecte un professor de plàstica i va comentar “des de llavors sempre tinc un tros de fang a les mans”. L’infant mort en braços de “[La pietat mediterrània](#)”, n’és una altra referència.

Sean Scully. Segons Rosa Ribas, la primera intervenció de Sena Scully a Santa Cecília, *Holly-Stationes* “vol evocar aquells primers moments en què Scully infant va absorbir el sagrat en el suburbi londinenc. La mort de la seva mare li va fer reviure un episodi que li sobrevingué quan era petit: la contemplació temerosa d’un viacrucis durant un dia de tempesta a la capella de Santa Joana d’Arc, al barri d’Islington.”

Jaume Plensa. En relació a la seva intervenció a l’atri de Montserrat, [La Vanguardia](#) dia: “Han passat molts anys, però l’escultor Jaume Plensa recorda perfectament aquells dies en què, al costat dels pares, pujava a la muntanya de Montserrat i des d’una de les cel·les, obria una finestra a la nit per mirar el cel estrellat i escoltar el silenci del lloc.” Tot i que la seva obra és marcadament de caràcter universal, no per això deixa d’haver-hi l’experiència de silenci de la infància.

Josep Minguell. No tinc referència explícita a la infància, tot i que és ben palesa la relació entre la seva pintura i el paisatge d’Urgell; especialment de la seva capital, Tàrrrega, on hi resideix. Si més no, així es va explicitar quan es va presentar la seva intervenció a l’ermita de Sant Eloi en una sessió del Seminari

Intern de Patrimoni Sacre de fa dos anys.

Miquel Barceló. La seva intervenció a la Capella del Santíssim de la Catedral de Mallorca, coneguda també com “La Capella sota l’aigua”, l’artista fa esment dels seus estius, de les hores de busseig que practicava i la fascinació que món submarí li proporcionava. ([notícia](#))

Santi Moix. La intervenció de l’artista a l’església romànica de Sant Víctor de Seurí (Sort) reprèn el record de la preadolescència quan el seu pare el feia pintar tota l’estona en una casa que havien arreglat al poble unes quantes famílies ([article](#))

Goretti Pomé. La Goretti s’ha encarregat de la segona hora de la xerrada. Tant en aquesta sessió com en la propera volia aportar el testimoni de persones implicades en la creació d’art i patrimoni sacre. Aquest cap de setmana ha estat la Goretti perquè sé que és de La Pobla i té vincles amb el Pallars. Evidentment, la primera cosa que ha sortit ha estat la relació de l’artista amb el seu paisatge de la infància i, més encara, la relació amb les persones de referència de l’entorn familiar i social.

(... encara em queda investigar el **P. Rupnik**, però no crec que trobi res en aquest aspecte i ho deixo per un altre dia)

Reflexió en clau educativa

Per la meva tasca a l’Escola Cristiana puc tenir mínimament “l’antena posada” al paper de l’art a l’escola. Potser el que s’ha vist més en aquest aspecte ha estat el projecte realitzat per les escoles FEDAC, que ha comptat amb la participació de l’artista Siro López ([notícia](#)), tot i que ja fa molts anys que, per exemple, a les Escolàpies de Llúria fan la “Mostra d’Art Jove” a batxillerat en col·laboració amb entitats del barri, com la Casa Elizalde ([notícia](#))

Més enllà de l’explicitació artística d’un temps d’aprenentatge en el marc escolar, el que ens estan convidant a entendre implícitament aquests autors és la importància del desvetllament de la interioritat en la infància o joventut com a pas previ necessari per a la creació d’obres amb intencionalitat espiritual; unes obres que podran ser reconegudes a posteriori com un nou llegat de patrimoni sacre pel país.

I acabo amb unes citacions que sempre m’han acompanyat en la meva concepció sobre què és educar i que guarden una relació estreta amb això que acabo d’explicar:

«Sapiguen que no hi ha res de més noble, de més fort, de més sa i de més útil a la vida que un bon record, sobretot si ve de la primera edat, sobretot de la casa pairal. Us parlen molt de la vostra educació; ara bé, **un record sant, conservat des de la infància, és potser la millor educació.**» (Dostoievski. *Els germans Karamàzov*)

«**La clau d’una concepció cristiana dels estudis rau en el fet que la pregària està atenció.** La pregària és l’orientació cap a Déu de tota l’atenció que l’ànima és capaç. La qualitat de la pregària és per a molts en la qualitat de l’atenció. La calidesa el cor no la pot suplir» (Simone Weil. *A l’espera de Déu*)

«I encara que vostè es trobés en una presó, les parets de la qual no deixessin transcendir fins als seus sentits cap dels sorolls del món, **¿no li quedaria encara la seva infància, aquesta riquesa preciosa i règia, aquest cambril que guarda els tresors del record?** Torneu la seva atenció cap a ella. Intenteu fer ressorgir les immerses sensacions d'aquest vast passat. Així veurà com la seva personalitat s'afirma, com s'eixampla la seva solitud convertint-se en una morada morada, mentre discorre molt lluny l'estrèpit dels altres. I si d'aquest tornar cap a dins, si d'aquest submergir-se en el seu propi món, brollen després uns versos, llavors ja no se li acudirà preguntar a ningú si són bons. Tampoc no procurarà que les revistes s'interessin pels seus treballs. Doncs hi veurà la seva més preuada i natural riquesa: tros i veu de la seva pròpia vida.» (Rainer M. Rilke. *Cartes a un jove poeta*)

